

Grot van Labeil - Tekst voor de rondleiding

- Etappe 1: Ingang van de grot

Goedendag, we bevinden ons hier bij de natuurlijke ingang van de Grot van Labeil. Deze natuurlijke ingang werd uitgesleten door een ondergrondse rivier, die vroeger onder druk door deze galerij stroomde voordat zij buiten uitmondde in dit dolomietketeldal.

In 1889 vermeldde Joseph Vallot in de verslagen van de Franse Alpenclub zijn bezoek aan de Grot van Labeil. Hij noteerde dat prehistorisch aardewerk en menselijke botten de bodem van de galerij over bijna 500 meter bedekten, wat erop wees dat dit een belangrijke prehistorische vindplaats was.

In 1960 werden archeologische opgravingen uitgevoerd door een archeologische vereniging uit de Hauts-Cantons.

Deze opgravingen brachten sporen van bewoning van 7.000 jaar oud aan het licht. Tijdens het graven van de tunnel werd calciëet gebroken, waardoor zwarte sporen zichtbaar werden, zoals u die op het paneel kunt zien. Na analyses met rhodium-thorium door onderzoekers kunnen we vandaag bevestigen dat de grot 8.000 jaar geleden al werd bezocht.

- Etappe 2: De verstevigingspijler

Het metselwerk rond de deur en deze verstevigingspijler dateren uit de periode waarin hier Roquefortkaas werd gerijpt. De temperatuur in de grot bedraagt het hele jaar 12 °C. Deze temperatuur komt overeen met de gemiddelde jaarlijkse buitentemperatuur.

De Grot van Labeil werd ook als begraafplaats gebruikt. Boven deze doorgang kunt u de plaats zien waar in de prehistorie crematies werden uitgevoerd. Ik stel voor dat we iets verdergaan om reproducties van grafurnen te bekijken.

- Etappe 3: Grafurnen

U kunt hier de verschillende nagmaakte urnen zien. Ze werden op meerdere plaatsen in de grot gevonden en hier samengebracht om ze te tonen. De oudste dateren uit de bronstijd en de ijzertijd. Ook de Romeinen voerden crematie buiten de grot uit en plaatsten de urnen daarna binnen.

- Etappe 4: Roquefort

De Grot van Labeil werd tot in de jaren 1880 gebruikt als rijpingskelder voor Roquefortkaas. De oudste bekende historische vermelding dateert uit de Romeinse tijd. Ze komt voor in de geschriften van Plinius en dateert uit 75 na Christus. Toen de Romeinen op het plateau van de Larzac aankwamen, ontdekten ze een blauwaderkaas die ze zeer waardeerden. Later werd Roquefort geserveerd aan de koninklijke tafels van Clovis en Karel de Grote. In Toulouse werd een decreet uitgevaardigd om Roquefort te beschermen.

Roquefort was in 1925 de eerste kaas in Frankrijk die een beschermde oorsprongsbenaming kreeg. Sindsdien mag Roquefortkaas alleen in Roquefort worden gemaakt. Ongeveer 80 natuurlijke grotten op het plateau van de Larzac werden ooit gebruikt als rijpingskelders. De laatste, de Grotte des Sables bij Pas-de-l'Escalette, werd in 1944 op gerechtelijk bevel gesloten.

- Etappe 5:

U kunt een wijnamfoor uit de tijd van de Galliërs zien, evenals drink- en eetgerei uit de ijzertijd. In de grot zijn ook Romeinse zilveren munten gevonden, waaronder sestertiën van Julia Soaemias. Wat ontbreekt, zijn Gallo-Romeinse en Visigotische keramieken; hun versieringen zijn opmerkelijk, maar moeilijk na te maken.

- Etappe 6: Voorraadvat

Dit is een reproductie van het vat dat vroeger op deze plaats stond. Het origineel bevindt zich in een museum. Prehistorische mensen konden met een kom uit het vat scheppen om te drinken.

- Etappe 7:

We komen nu bij de graven en een ossuarium. De overledenen werden eerst buiten in een grafheuvel gelegd. Nadat de lichamen waren vergaan, werden de schedels en de lange beenderen - meestal de dijbeenderen - verzameld en naar de grot gebracht. Men denkt dat deze praktijk was voorbehouden aan een bepaalde elite, misschien sjamanen of clanhoofden, aangezien het slechts om een klein aantal mensen ging. U kunt het graf van een Visigoot zien, die doorgaans werd begraven met zijn mooiste kleding, sieraden en wapens, evenals met een schaal vol voedseloffers. Volgens het Visigotische geloof moest de overledene na de dood een reis naar het hiernamaals maken. Bij graven uit het neolithicum en de ijzertijd werden mensen meestal in foetushouding begraven, vergezeld van een kleine offerschaal, hertengeweien en sieraden, zoals een halsketting van everzwijntanden, pijlpunten of lanspunten. Men denkt dat deze voorwerpen de persoonlijkheid van de overledene weerspiegelden. Het graf werd afgebakend met basaltkeien en vervolgens met stenen bedekt.

- Etappe 8: De ondergrondse rivier

De bijzonderheid van de Grot van Labeil is dat zij op 700 meter hoogte ligt en een natuurlijke ingang heeft, met een vrijwel vlakke doorgang die naar een ondergrondse rivier leidt. De watertemperatuur bedraagt 10 °C. Deze rivier wordt gebruikt voor de drinkwatervoorziening van het gehucht Labeil. Een andere bijzonderheid is dat de grot een levende grot is. Waarom gebruiken we deze term? Omdat er het hele jaar door voortdurend water over de grotformaties stroomt. Wanneer het regent, dringt water de bodem in en neemt het koolstofdioxide op, dat door plantenwortels wordt vastgehouden. Vervolgens voert het dit koolstofdioxide mee en sijpelt het in de scheuren van de kalksteen. Bij contact met de kalksteen lost het koolstofdioxide het gesteente op. Het water raakt verzadigd met kalk en dringt in spleten, waar het de kalk ondergronds opnieuw afzet en zo stalactieten en stalagmieten vormt. Hoe groter het temperatuurverschil tussen het oppervlak en de ondergrond, hoe sneller calciumcarbonaat neerslaat. Gemiddeld groeien de formaties één centimeter per 100 jaar. Dit water zorgt er dus voor dat de grotformaties blijven groeien. Het veroorzaakt ook oxidatieprocessen die deze kristallen kleuren. IJzeroxide geeft een oranje kleur, terwijl de oxidatie van mangaancarbonaat zwart of blauw veroorzaakt; gemengd met wit ontstaat grijs. Alle tinten die u op de grotformaties ziet, zijn hoofdzakelijk afkomstig van de elementen die ik zojuist heb uitgelegd.

- Etappe 9:

De ondergrondse rivier maakt deel uit van het GEMAPI-netwerk. U kunt een meetlat in het water zien. Daarachter bevindt zich een sonde in het water, die met het oppervlak is verbonden en de waterstanden om de ...

... uur doorgeeft. Deze sonde maakt deel uit van het netwerk van de 18 Sources in het departement Hérault, dat de afvoer van de rivieren controleert. Zo kunnen de diensten van de prefectuur op de hoogte blijven en in de zomer maatregelen nemen bij watertekort, en in de winter waarschuwen voor overstromingen. De rivier uit de grot komt aan de voet van de rotswanden naar buiten en vormt de Laurounet. De Laurounet mondt bij Lodève uit in de Lergue en vervolgens in de Hérault, die bij Agde in de Middellandse Zee uitmondt.

- Etappe 10:

In de bedding van de rivier kunt u dolomietzand zien. Dit zand wordt door het water meegevoerd en is afkomstig van de erosie van dolomiet, het gesteente dat het oppervlak van het plateau vormt. Door het water verplaatst, vormt het zand duinachtige patronen. Net als in de woestijn worden deze ribbelmerken genoemd. Afhankelijk van de waterafvoer van de rivier zijn de duinen groter of kleiner. Rondom u, op de rots en in de rivier, kunt u ook erosiekolken zien. Het lijkt alsof de rots met een hamer is bewerkt. Deze vormen zijn ontstaan door de druk van het water; daarbij spelen twee belangrijke verschijnselen een rol: erosie en corrosie. Zoals eerder gezegd, raakt het water verzadigd met koolstofdioxide, en dit koolstofdioxide lost de kalksteen op. Wanneer daarna de stroming toeneemt, treedt mechanische erosie op. Door de kracht van het water, dat zand en kiezelstenen meevoert, slijt het gesteente af. Mocht u ooit verdwalen in een grot, onthoud dan dat de holle kant van een erosiekolk altijd stroomopwaarts wijst en de puntige kant stroomafwaarts. Dit type doorgang wordt een drukgang genoemd. Het bewijs dat de galerij ooit volledig met water gevuld was, is dat u zelfs aan het plafond erosiekolken kunt zien. Tijdens overstromingen - een vraag die mij vaak wordt gesteld - stijgt het water tot de hoogte van de helling, omdat het niet via de lager gelegen delen van de galerijen kan wegstromen.

- Etappe 10: Prehistorische schilderijen

De rotsschilderingen die u in deze ruimte kunt zien, werden in 2019 gemaakt tijdens filmopnamen.

Voor u staan reproducties van keramiek die tijdens de opgravingen in de grot zijn gevonden. Ook zijn er voorbeelden te zien van de beenindustrie en de steenindustrie, dat wil zeggen stenen, vuursteen, bijlen, verplaatsbare voorwerpen, pijlpunten en vuurstenen messen. Ze zijn afkomstig uit de publicatie over de archeologische opgravingen van 1960, samen met de stratigrafie die de verschillende beschavingen weergeeft die Labeil hebben bewoond. Ik wil erop wijzen dat de datering destijds wees op een bewoning van 7.000 jaar geleden. In de conclusies van de publicatie vermeldde de archeoloog dat sommige vuurstenen een meer archaïsche bewerking leken te hebben, en hij verbaasde zich over het verschil in vakmanschap. Dat is heel normaal, want deze vuurstenen dateren uit het mesolithicum. Dit is inmiddels bevestigd door rhodium-thoriumdatering. In het mesolithicum waren de mensen jagers-verzamelaars. In het neolithicum, de nieuwe steentijd, ontdekten zij het bakken van klei en het maken van aardewerk. Mensen begonnen ook zich blijvend te vestigen, dieren te domesticeren en veeteelt te bedrijven.

- Etappe 11:

U staat voor een plattegrond van de grot, die helpt om de verschillende fasen te begrijpen waarin deze rivier haar loop heeft uitgesleten. Ik wijs erop dat we via de natuurlijke ingang zijn binnengekomen, die toegang geeft tot de ondergrondse rivier. We bevinden ons nu bij het beginpunt van de Safari, een bezoek dat verdergaat dan het begeleide gedeelte. Het is een soort speurtocht waarbij genummerde panelen de rode draad van het bezoek vormen. U krijgt een helm, een lamp en een plattegrond.

- Etappe 12:

We betreden nu het gekristalliseerde gangenstelsel. Dit netwerk werd in 1976 ontdekt door de speleologische groep CLPA en in 1994 voor het publiek geopend. De grotformaties die u aan het plafond kunt zien, bestaan voornamelijk uit calcietbuisjes, ook wel sodastraws genoemd. Hun bijzonderheid is dat ze hol zijn, zoals een drinkrietje, omdat het water binnen in de formatie circuleert. Bij stalactieten stroomt het water daarentegen langs de buitenkant. De druppels die van het plafond vallen, vormen op de grond stalagmieten, dus formaties die omhoog groeien. De rode kleur die u op de wanden ziet, is eenvoudigweg niet-geoxideerd ijzer; wanneer het oxideert, ontstaan geel-oranje kleuren.

- Etappe 13:

We bevinden ons hier in een kunstmatige tunnel die met de hand is uitgegraven. Deze tunnel brengt ons naar het oppervlak van het plateau. In deze tunnel, op een hoogte van 700 meter en bij een constante temperatuur van 12 °C, laten we wijn rijpen. Dat lijkt misschien verrassend, maar ik kan u verzekeren dat wijn beter wordt wanneer hij in de grot wordt bewaard. Elk jaar organiseren we samen met de wijnbouwers een proeverij. Zij bewaren thuis één fles van hun jaargang en plaatsen een andere fles in de grot. Tijdens deze proeverij wikkelen de oenologen de flessen in aluminiumfolie en nummeren ze per wijndomein. Daarna voeren alle deelnemers een blinde proeverij uit. De wijnen worden beoordeeld. Negen van de tien wijnen die uit de grot komen, scoren beter dan dezelfde wijn die niet in de grot is bewaard.